

Στο φύλλο της 17ης Απρίλη 2018

Ο ηλικιωμένος άντρας αγόρευε νευρικά, κραδαινοντας συνέχεια την εφημερίδα πάνω κάτω. Κάποιες στιγμές σταματούσε απότομα. Προσήλωνε τότε ανήσυχος το βλέμμα του στον σαραντάρη γιο του. Ήθελε να βεβαιωθεί ότι τον προσέχει. Αυτός παρακολουθούσε με την απάθεια φυσιοδίφη λεπιδοπτέρων πότε τον πατέρα του πότε την εφημερίδα έτσι που ταλαιπωριόταν άτσαλα στριμωγμένη ανάμεσα στα σκελετωμένα δάχτυλα εκείνου, αφήνοντας να τρεμοπαίζουν στο μικρό κενό ανάμεσα στους δύο άντρες σακατεμένες λέξεις τυπωμένες με μεγάλα μαύρα στοιχεία NATO / χρήση χημ- / MAT / συλλαλ- / φονιά-.

– Σωστά το γράφει εδώ μέσα, συνέχισε ο πατέρας, μετατοπίζοντας φευγαλέα το βλέμμα του στον τρίτο της παρέας, επίσης ηλικιωμένο, περασμένα τα εβδομήντα, που άκουγε στο όνομα Φώντας. *Αυτό εκεί* δεν είναι ένα παρωχημένο σύμβολο που το προσπερνάς σφυρίζοντας αδιάφορα. Όχι, αγόρι μου, πολύ θα το θέλαμε, αλλά *αυτό εκεί* δεν ανήκει στο παρελθόν. Το γράφει πολύ ωραία ο τύπος εδώ: «...διαιώνίζει τα ψυχροπολεμικά σκιάχτρα της κρατικής τρομοκρατίας και του αντικομμουνισμού που ακόμα και σήμερα–»

– Γι' αυτό άλλωστε είναι λάθος να μιλάμε για βανδαλισμό, τον διέκοψε ο φίλος του. Βανδαλισμός είναι όταν καταστρέφεις κάτι που έχει αξία για όλους, για το σύνολο, έτσι δεν είναι; Όμως αυτό εδώ έχει αξία μονάχα γι' αυτούς εκεί αποπάνω και για κανέναν άλλο. Επομένως για ποιον βανδαλισμό μιλάμε; Πες το ακτιβισμό, πες το ό,τι θες, αλλά βανδαλισμός δεν είναι. Αυτό εκεί, ρε συ, προσβάλλει τους πάντες, όπως θα το 'κανε μια ξεδιάντροπη σβάστικα στη μέση μιας πλατείας. Καταλαβαίνεις Μάχο μου;

Ο Τηλέμαχος καταλάβαινε, ο λόγος όμως που σιωπούσε όλη αυτή την ώρα ήταν αυτή η συγκίνηση που ένιωθε να ταράζει σύγκορμα εκείνη την ώρα τον πατέρα και τον φιλαράκο του. Όχι, δεν ήθελε να τους αντικρούσει σήμερα. Να τους χαλάσει την κρυφή χαρά που προσωρινά απάλυνε την ανοιχτή πληγή τους. Όχι, σήμερα. Δεν είχε νόημα να επαναλάβει κι αυτός με τη σειρά του ότι *αυτά δεν είναι σοβαρά πράγματα, ότι μόνο θεσμικά μπορούμε να...* κλπ. κλπ. Σκεφτόταν κιόλας ότι δεν κερδίζεις τίποτε κάνοντας τον έξυπνο σε ανθρώπους που το προσδόκιμο της πολεμικής ζωής τους έχει προ πολλού υπερβεί τα όριά του.

– Θα σου πω και κάτι φαινομενικά άσχετο, πετάχτηκε ξανά ο πατέρας του. Για μένα, κάθε φορά που συμβαίνει *κάτι τέτοιο* (έφερε τώρα την εφημερίδα κάτω απ' τη μύτη του γιου του) όπως καληώρα χθες, μονάχα ένα πράγμα παίζει ρόλο: να το γράφουν *εδώ*, να διαβάσει ο

κόσμος, να αναρωτιούνται οι άμαθοι, να φουρκίζονται οι βολεμένοι, να χαίρεται ο φτωχός. Θα μου πεις, με το δίκιο σου, ποιος διαβάζει σήμερα εφημερίδα...!

Το βλέμμα του στράφηκε στη μουσμουλιά που κάποια κλαδιά της άγγιζαν ελαφρά την ανοιχτή μπαλκονόπορτα και στάθηκε για λίγο εκεί, λες κι αναρωτιόταν αν είχαν δέσει οι πρώτοι φετεινοί καρποί. Ύστερα επέστρεψε στον γιο του:

– Αυτός είναι ο φόβος μου, ρε Μάχο. Όπως πάει σε λίγο θα γίνουν όλα μονάχα ιντερνέτι, οπότε άντε να ξεχωρίσει ο κάθε αδιάβαστος την ήρα από το στάρι ανάμεσα σε βρακιά, τραγουδιάρες, ξενοδοχεία και χάμπουργκερ...! Ενώ με τις εφημερίδες τουλάχιστον ξέρεις: θα το πασπαλίσει με όλο το μαύρο ψέμα του κόσμου η γνωστή φυλλάδα, θα το δώσει η άλλη ηρωικά (και συνήθως πένθιμα), θα γράψουν κάποιοι από δω, κάποιοι από κει, θα γίνει λίγος τζερτζελές, μπορεί και να ξυπνήσουν τα αίματα εκείνων των νέων, αμάθητων παιδιών που κοιτάζουν μονάχα αν ταιριάζει η μπλούζα του ενός τους με τις πράσινες ανταύγειες στα μαλλιά της αλληνής... Αυτό και κανένα άλλο είναι το νόημα όλης αυτής της ιστορίας, αγόρι μου. *Να το γράψει η εφημερίδα, να κουβεντιαστεί σωστά το πράγμα, με πιάνεις;*

– Δεν έχει άδικο ο πατέρας σου, σιγοντάρισε ήρεμα ο κύριος Φώντας και απόσπασε την εφημερίδα από τα τρεμάμενα χέρια του φίλου του. Το έκανε προσεκτικά, σχεδόν τρυφερά, σαν να φοβόταν ότι ο άλλος στο τέλος θα την καταστρέψει με την υπερένταση που τη σφίγγει. Την άνοιξε πάνω στο τραπέζι και με την παλάμη άρχισε να την ισιώνει προσεκτικά από πάνω ως κάτω. 17 Απρίλη 2018. Το χτεσινό γεγονός που κατέγραφε το φύλλο της μέρας κι είχε δώσει την αφορμή για την κουβέντα τους είχε συμβεί στη διάρκεια συλλαλητηρίου για τους αμερικάνικους βομβαρδισμούς στη Συρία.

– Για σκέψου λίγο ρε Μάχο... συνέχισε ο κύριος Φώντας ενώ ακόμα πάσχιζε να ισιώσει την εφημερίδα. Γι' αυτούς εκεί, το να μείνει στη θέση του αυτό το πράγμα έχει την ίδια σημασία που έχει για μας να το δούμε να γκρεμίζεται. Τυχαίο είναι θαρρείς που ο Καραμανλής έκανε τα αποκαλυπτήρια την άλλη μέρα από την κηδεία του Λαμπράκη; Ακούς τον κερατά; *Δεν το 'ξερες; Έλα τώρα! Ναι, την άλλη μέρα!* Τελειώναμε το γυμνάσιο κείνη τη χρονιά... Στη Χούντα έπαθε την πρώτη γερή ζημιά... Το εβδομήντα δεν ήταν Μανόλη; Όλος ο κόσμος το χάρηκε τότε. Όμως την άλλη χρονιά οι φασίστες το ξανάστησαν στα πόδια του. Ξανά μανά μπόμπα οι άλλοι, σκοτώθηκε τότε κι εκείνος ο νεαρός αστυφύλακας. (Λάθος, μέγα λάθος...) Κι ύστερα, ε, κι ύστερα ήταν... πότε ήταν βρε Μανόλη που—

Ο Τηλέμαχος έκλεισε τα μάτια κι έγειρε το κεφάλι πίσω στην πολυθρόνα. Άφησε τον φίλο του πατέρα του να ανατρέχει μία προς μία σ' όλες τις περασμένες επιδρομές – Θυμάσαι

Μανόλη το ογδόντα έξι; Πώς γκρεμίστηκε έτσι, φαρδύ πλατύ καταγής, ανάπηρο, μούρη τσακισμένη, πόδια κομμένα! – Γιατί μωρέ, το ενενήντα εννιά με τα συρματόσκοινα; Άσκημα ήταν τότε; αντέδρασε ο πατέρας του και έκλεισε πονηρά το μάτι στον άλλον. Έσκασαν ξαφνικά κι οι δυο τους σε τρανταχτά γέλια, παιδιά που χαίρονται κρυφά απ' τους μεγάλους την αταξία τους.

Συνέχισαν κάμποσο ακόμα να λέει ο ένας, να προσθέτει ο άλλος και, με τόσο πάθος, που για μια στιγμή ο Τηλέμαχος αναρωτήθηκε σοβαρά μήπως όλη η ζωή αυτών των τόσο οικείων του ανθρώπων υπήρξε ετούτη η αδιάκοπη αναμέτρηση με αυτό εδώ –το περίπου μεταφυσικό στις διαστάσεις που είχε αποκτήσει στον χρόνο– σκέλεθρο της Ιστορίας...

Οπωσδήποτε ο Τηλέμαχος δεν πίστευε ότι μ' αυτές τις «αψήφιστες» ιστορίες αλλάζει κάτι. Πεντάρα δεν έδινε αν το γεγονός που κατέγραφε σήμερα η εφημερίδα ήταν «ανεύθυνος βανδαλισμός» ή «ρομαντικός ακτιβισμός». Αυτός, εδώ και κάμποσα χρόνια, είχε καταφέρει να στρέφει σε «εποικοδομητικές διεξόδους» τούτη τη μανία που μια ζωή βασάνιζε τον πατέρα του, όχι, αυτός δεν παρασυρόταν σε παρόμοιους «ψευδοεμφύλιους».

Κι ωστόσο, εκείνη τη μέρα του Απρίλη του δεκαοχτώ, βλέποντάς τον να τσουγκρίζει ρακές με τον φίλο του γιορτάζοντας την «είδηση», ένωσε ένα ανεπαίσθητο τσίμπημα στην καρδιά, μια ύπουλη ζήλεια.

Κι αυτό επειδή εκείνου του ήταν πια εντελώς αδύνατο να ελπίζει, όπως ο πατέρας του, ότι δεν μπορεί, μια κάποια μέρα, αργά ή γρήγορα, στην εφημερίδα θα διαβάσουν μια είδηση παραπλήσια προς τη σημερινή, αλλά λίγο διαφορετικά διατυπωμένη: «...ήταν τόση και τέτοια η μανία των συγκεντρωμένων διαδηλωτών στο χθεσινό συλλαλητήριο που ο μπρούντζινος ανδριάντας του Χάρι Τρούμαν εξαφανίστηκε ολοσχερώς από προσώπου γης όπως κάποτε εξαφανίστηκε μονομιάς το Ναγκασάκι κι η Χιροσίμα».